

Fatih Akin mira a la càmera envoltat de dues de les seves actrius, Nurgul Yesilcay (esquerra) i Hanna Schygulla, ahir a Cannes ■ FRED DUFOUR / AFP

El Festival aplaudeix 'A l'altra banda', el nou film de Fatih Akin, que confirma els millors pronòstics per al cine d'aquest jove turcoalemany

Alè a Cannes

Elisabet Cabeza
CANNES. ENVIADA ESPECIAL

Quan s'encenen els llums després d'una *première* a Cannes, de vegades l'instint et diu que acabes de veure la pròxima Palma d'Or. No hi ha números per fer-te ric a cap travessa, però si el Festival premia diumenge el nou film del cineasta alemany d'origen turc Fatih Akin, *Auf der anderen Seite*, ho celebraràs.

També saps, com bona part de la crítica que ha aplaudit al teu costat, que, més enllà de la sospita que *Auf der anderen Seite* (A l'altra banda) és una pel·lícula que pot agradar al president del jurat, Stephen Frears, o a un altre dels seus components, el Nobel turc Orhan Pamuk, el mèrit el tindrà igual.

Fatih Akin (Hamburg, 1973) és una de les veus joves més lúcides del panorama cinematogràfic internacional. Va agafar volada amb l'Ós d'Or de Berlín per *Contra la pared* (2003), i ara resol de manera brillant el repte de parlar de les fronteres: les que separen pares i fills, Turquia i Alemanya, l'Est i l'Oest, la vida i la mort. *L'altra banda* del títol respon a això i no és casual que, a Turquia, Akin hagi escollit la ciutat de les dues ribes d'Istanbul com a escenari.

El cineasta, que seia abans d'ahir al costat de Scorsese per presentar la World Cinema Foundation, s'ha enamorat d'una cita que va fer un altre dels seus col·legues a l'empresa, el brasiler Walter Salles. "Ell diu que un país sense cine és com una casa sense mi-

ralls. Potser sóc innocent, però crec que l'art pot ajudar-nos a entendre el món".

A *Auf der anderen Seite* hi desplega maduresa narrativa, encara que Akin tingui també entre les seves virtuts veure el got més buit que ple quan es tracta de parlar del seu talent. "Fent aquesta pel·lícula, si alguna

"Quan el vaig veure em va recordar tant Fassbinder!", diu l'actriu Hanna Schygulla

cosa he après és que no sé res. Després de l'èxit de *Contra la pared* vaig pensar: «Això és bufar i fer ampolles», però va ser arribar a la sala de muntatge d'aquesta altra i voler-me morir".

El guió d'*Auf der anderen Seite* és exemplar: els personatges evolucionen, no acaben mai com arrenquen i les històries de tres famílies que viuen entre Alemanya i Turquia s'entrellacen de manera fluida, "però tot això quedava horrorós al primer muntatge que vaig fer, que era lineal, cronològic". La solució va ser jugar amb l'ordre, creuar espais físics i temporals a imatge de l'estil que adopten films com *Babel*, però aquí sense artificis. La força de la història passa sempre, en Akin, al davant de l'arquitectura, l'exercici formal, un dels retrats que

es poden fer a un altre film presentat ahir en secció oficial, *L'home de Londres*, de l'hongarès Béla Tarr.

Al repartiment, Akin ha tingut el luxe de comptar amb Hanna Schygulla. "La primera vegada que el vaig veure —explicava l'actriu ahir— va ser a la tele, quan rebia l'Ós d'Or, i em va recordar tant Fassbinder! Tan maco, tan naïf, ensenyant a tothom el premi. Després, al llegir el guió, vaig pensar que era excepcional, per a un home tan jove, saber explicar tan bé que la mort forma part de la vida. Tots els personatges superem el primer i inevitable sentiment d'amargor per veure que al nostre costat hi tenim sempre també tots aquells que hem estimat i que ja no hi són. Fatih ha sabut transformar la pena en or". ■

Crítica* teatre

Juan Carlos Olivares

Quatre avis per a la sobretaula

Tres raons, tres, escull Oriol Broggi per justificar el seu interès per *Passat el riu* de Joe DiPietro. Les tres són d'afinitat personal, aquells arguments de la intrahistòria de cada individu que no entren a debat. És absolutament cert que la descripció que fa DiPietro de quatre avis italoamericans (primera generació) és del tot entranyable i és difícil de sostreure a la pròpia memòria i no sentir-se identificat amb alguna de les situacions que planteja. Qui no ha tingut aquesta àvia obsessionada per alimentar la seva ventrada o l'avi que es resisteix a donar la independència de les claus del cotxe.

Molt probablement, els nostres avis són així de pròxims i impossibles com els dibuixa l'autor. Però assumida la dosi justa de psicocomèdia i airejat el nostre àlbum familiar de fotos,

Res salva 'Passat el riu' d'una professional mediocritat

només resta un text previsible, amb un final lacrimogen i *tendrista* que s'intueix de lluny abans del descans.

La típica història de Brooklyn o Staten Island en una d'aquestes comunitats immigrades fidels als senyals identitaris d'origen. Es pot elegir entre italians, irlandesos, jueus i algun polonès. En aquest cas el nucli està format per un jove executiu d'arrels italianes, els seus quatre avis i el conflicte entre els vells i els nous costums. Per completar el quadre, es convida una irlandesa soltera com a esquer per lligar el nèt a la taula familiar. Tot es mou pels camins més trillats del drama costumista americà. Ni l'intent de donar-li certa profunditat a l'escenografia salva aquesta obra d'una professional mediocritat, d'aquest to de telefilm de diumenge a la tarda, per veure en plena digestió.

El sorprenent és que aquesta mitjanja estigui dirigida per Oriol Broggi i es presenti al Teatre Romea. Si pretenen despistar el personal, han escollit un bon camí.

* **Passat el riu**, DE JOE DIPIETRO. TEATRE ROMEA, 21 DE MAIG.

Animació

'Persepolis', còmic de veritat

Shrek va tenir la seva *première* a Cannes i ara ja va per la tercera entrega, amb taquilles internacionals. Ahir l'animació va tornar a la secció

oficial del Festival, sense la maquinària de Hollywood al darrere però amb la mateixa expectació.

L'autora dels còmics *Persepolis*, Marjane Satrapi, va venir a Cannes a presentar l'adaptació al cine de la seva obra autobiogràfica, la mirada

d'una jove iraniana que va viure de petita l'esclat de la Revolució Islàmica que va destronar el xa i després l'exili. Molts havien trucat a la seva porta per traduir la màgia de les seves vinyetes al cine. "Em van arribar a proposar una adaptació per a la tele tipus

Beverly Hills, i un film amb Jennifer Lopez en el paper del meu pare i Brad Pitt en el de la mare..., o era a l'inrevés?". Bromes a part, la solució ha estat posar-s'hi ella mateixa, al costat de Vincent Paronnaud, que signa la codirecció. El film conserva l'animació i el

mateix aire abstracte dels dibuixos, "per conservar la universalitat de la història". I qui necessita Lopez i Pitt quan pot comptar amb les veus de Chiara Mastroianni, Catherine Deneuve i Danielle Darrieux per als personatges de Marjane, la seva mare i l'àvia?